

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

Abonnement

6 francs per jaar.
Een blad afzonderlijk 15 centimes.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centimes per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of midden in het blad : 1 fr. den drukker.

De personen die tot hertoe hun abonnement aan den Postrijder niet betaald hebben, zijn verzocht ons het bedrag ervan te doen toekomen.

TONGEREN, DEN 2 FEBRUARI.

Van alles wat.

Daar zijn te Brussel aardige papieren voor den dag gekomen aangaande de rekeningen van de heeren school-inkwisteurs.

In de hoofdstad verscheint sedert nieuwjaar een fransch gazette die den naam draagt van *le Patriote* en dat onder alle opzichten verdient aanbeveling te worden.

Dat klein patriottje is eens gaan snuffelen in de rekeningen der heeren geuzen die deel gemaakt hebben van het zoo berucht school-inkwest, en die sedert drie jaren het land rond reizen op kosten der lastenbetalers. Zoo verhaalt ons de *Patriote* dat de secretaris der commissie niet 8000 fr. per jaar getrokken heeft, zoals M. Woeste het in de Kamer gezegd heeft, maar wel 12000 fr. ! — De andere heeren der commissie hebben ook heel smakelijk mede gelekt.

Een dezer heeren heeft deel genomen aan acht zittingen der school-inkwestie. Raadt eens wat hij voor die acht zittingen opgestreken heeft ?

Ik hoor u zeggen, als hij voor elken dag 5 fr. gekregen had, dat zou al heel goed betaald zijn ; dat maakte 40 franken !

Ja, maar zij zijn toch een goeie onnozelen jongen als gij u inbeeldt dat die heeren zich voor 5 franken eenige uren in eenen malschen zetel neerzeten. Voor die acht zittingen heeft die heer opgetrokken drie duizend zes honderd vijf en twintig franken en 19 centimes (fr. 3625,19) dat maakt vier honderd drie en vijftig franken en 63 centimes voor elke zitting (fr. 455,65).

Een andere van die heeren heeft twee maal gezeteld te Kortrijk den 27 en 28 oktober, en twee maal te Tongeren den 16 en 17 augustus 1881. Voor die vier zittingen heeft hij getrokken vier duizend vier honderd een en zeventig franken en 25 centimes (fr. 4471,25). Dat maakt vijf honderd zeventien franken 25 centimes voor elke zitting ! Een postfaktor van 1ste klas verdient zoo veel niet op een gansch jaar !

Een derde inkwestiteur heeft maar drie duizend zes honderd vijf en twintig franken en 19 centimes getrokken voor tien zittingen. Die marktdeurver heeft maar drie honderd twee en zestig franken en half per zitting ingepald. 't Is voor niets !

Alweer een andere heeft aan dertig zittingen deel genomen. Daarvoor heeft hij getrokken vijftien duizend zes honderd een en zestig franken en 36 centimes, dat maakt vijf honderd twee en twintig franken en 4 centimes voor elke zitting.

Te Brecht bij Antwerpen heeft de commissie, die samengesteld was uit drie leden en eenen secretaris, twee zittingen gehouden ; de kosten van het hotel waar die vier heerenafgestapt waren belopen de som van drie honderd en eenen frank ! Wat mogen die lieden wel gegeten en gedronken hebben op kosten van den armen lastbetaler ?

O, slot van rekening, onze vier lekkere school-inkwisteurs hebben 52 zittingen gehouden en zij hebben opgetrokken 27 duizend 582 franken en 99 centimes, dat maakt gemiddeld voor elk van hun fr. 526,59 voor iedere zitting.

Schaadte die zeldte mannen die alle dagen schreeuwen dat er moet gespaard worden en die het mager tractement van 600 franken 's jaars aan eenen armen kapelaan afbreken om besparingen te doen.

Ondertusschen moeten de lasten alle dagen verhoogd worden ; die lijd is slecht voor iedereen, alleman klaagt, de landhouw verkrijgt, de handel is te niet en de liberale inkwistiteemannen reizen

op hun gemak rond het land, zij logeeren in de voornaamste hotellen, zij leven gelijk God in Frankrijk en smeren vet op kosten van den armen burger.

In de Kamer weigert M. Bara mededeeling te geven van de rekeningen der schoolinkwistie ; de man weet waarschijnlijk wel waarom. Maar de waarheid kan toch niet verborgen blijven ; eens komt zij voor den dag tot schande dergenen die zich schijnen in te beelden dat het voor hun is dat de stad- en dorpewoner de openbare kas vullen.

Sedert meer dan acht dagen dat de *Patriote* dere cijfers heeft bekend gemaakt, heeft nog geen liberaal blad het durven wagen dezelve tegen te spreken of ze te rechtvaardigen. En daarna wanneer de tijd van kiezen zal daar zijn, dan zullen wij onze onbeschaamde geuzen weer zien afkomen en de liberalen als de partij der eerlijkheid, der burgerdeugd en der zelfopoffering hooren afschilderen.

Wie toch aan de kandidaten van zulke partij nog een stem gaf die verdiende niets anders dan de verachting zijner medburgers.

De cijfers hierboven aangehaald zijn nog maar de onkosten veroorzaakt door vier leden der school-inkwistie ; de rekeningen der andere heerschappijen zullen weldra ook bekend gemaakt worden.

En waartoe heeft dat hatelijk en verlostend partijwerk gediend ? Tot niets ! Men heeft willen de katholieke scholen vernietigen en de geuzen scholen voordeelig zijn, en wat is de uitslag geweest ? Sedert vier jaren dat de inkwisteurs bezig zijn, heeft het school-inkwest aan het land 778,164 franken gekost, de katholieke scholen tellen meer kinderen dan vroeger en de geuzen scholen zijn even zoo verlaten als ooit. — Zeven honderd acht-en-zeventig duizend franken verkwist aan het onnodig school-inkwest, en... er is geen geld om openbare werken uit te voeren, of voor den handel, den landhouw of de nijverheid ter hulp te komen !

Ziehier over dien fameuzen boel eenige cijfers, welke in de Kamer medegedeeld zijn door den heer Woeste :

Dit werk van politiek belang der liberale partij is geheel op de kosten van de belastingsschuldigen uitgevoerd.

In vier jaar tijd is aan politieke vriendekens 124 duizend en 15 frank uitbetaald.

De algemeene sekretaris, de heer de Montigny, gemeenteraadslid te Gent, heeft 52,000 fr. getrokken ; die heer wint reeds 8000 frank 's jaars als professor aan de universiteit zonder zijne wist als advocaat en zijne profities als speciale commissaris !

Advokaats zonder zaken trokken als secretarissen 14 duizend fr. voor eenige reises ; zoo wat twee duizend frank, om eenen keer naar hier of ginder den pastoor wat te gaan duivelen !

En het drukwerk ! 't Is daarin dat er geknoeid is ! In het jaar 1881 alleen is er voor 222 duizend frank papier, pennen, inktendrukwerk gebruikt ! En als ge denkt dat al het drukwerk der Kamers, dat tenmaal grooter geweest is maar 40 duizend frank kost.

Ja, het is schandelijk ! zoals de heer Woeste uitriep.

Het school-inkwest is een kolossale aftroegderij van openbare penningen, ten voordeele van politieke vrienden.

Ziedaar welke opoffering, welke liever de liberalen hebben voor hunne partij !

Ziehier hoe de kosten voor den liberalen schoolinkwest steeds aangegroeid zijn sedert 1878 :

1878	fr. 12,569,672
1879	14,600,875
1880	18,077,892
1881	18,470,066
1882	21,341,615
1883	21,386,427
1884	22,825,407

Dat is maar het deel door den Staat te betalen, de budgetten der provincien en gemeenten moeten daar nog bij komen.

En de officiele scholen hebben niet het derde van de leerlingen, die zij in 1878 bezaten !

Onze achtbare vertegenwoordiger M. Meyers heeft verleden woensdag, in de beraadslaging over het budget van justitie, een merkwaardige redevoering uitgesproken. Wij betreuren dat plaatsgrek ons niet toeliet de woorden van den redeenaar in hun geheel mede te deelen. Ziehier een beknopt verslag van zijne redevoering :

DE HEER MEYERS. — Van de revoering des heeren Bouvier onthield ik maar een enkel woord. Hij zegde dat het misnoegen in het land algemeen is.

't Is waar, en 't is wellicht de eenige waarheid die hij gezegd heeft. Het is stellig dat 't lood ligt, dat de handel niet gaat. Stellig is het dat eenieders inkomen vermindert. Nochtans is het daarmede dat men zich bezighoudt ? Neen ! Dat er een aanklacht tegen eenen priester gedaan worde, en men zal er twee zittingen aan besteden om zijne daden te bespreken. Welnu, het land is die dorre besprekingen moede.

Wij hebben het schoolonderzoek gehad. Tot hertoe liep de discussie der begroting over de handhaving der geestelijkheid. Gisteren heeft men voorgesteld een nieuw onderzoek in te stellen naar de doode hand, een woord dat veel ophof maakt omdat vele menschen het niet verstaan.

Wij hebben eekwesten genoeg gehad. Zij kosten te veel en leiden tot geen uitslag. 't Zijn niet alleen de katholieken die zulks zeggen. In een meeting, gisteren avond te Brussel gehouden, zegde de heer E. Picard, met wien ik gelukkig ben het op dat punt eens te zijn, dat het schoolonderzoek hatelijk was en in het land den burgerlijken vrede had ontkookt.

Wat zou dienen te gebeuren, ware een onderzoek naar uw schoolonderzoek.

Maar gij hebt zulke eekwesten niet nodig. Uwe gansche politiek ligt in deze woorden bestoten : Oorlog aan den godsdienst ; vermindering van het gezag der geestelijkheid ten einde haren invloed te verzwakken ! Doch dat doel zult gij niet bereiken !

Gij zijt een partijregeering. Ik vind er het bewijs van in een uwer dagbladen, den *Precurseur* die gisteren, in antwoord op eenen brief van den heer Robert, zegde dat het de plicht van een parlement is zich te laten leiden door het hooger belang der partij.

Ik had althans gedacht dat de plicht eener regeering, de plicht van een parlement was zich te laten leiden door het hooger belang van de rechtvaardigheid. Heden is het nuttelos te treden wisten en in juridische overwegingen te treden.

Wanneer ik hier de heeren Thonissen en de Moreau de vrucht hunner nachtwaken en hunner studien zie aanbrengen, dan zeg ik tot mijzelf dat al die welsprekijndheit nuttelos is. Uw besluit is genomen. Gij het niet op de bewijsgronden, hoe goed zij ook mogen zijn.

Zoo zijt gij zelfs zooverre gekomen dat gij de pastorijsen aan de pastoors ontneemt. Als de fabrieken hare rekeningen niet overleggen, wilt gij die pastorijsen verluken.

Denkt gij huurders te vinden ?

Gij wilt de geestelijken bij de burgerwacht inlijven.

Gij wilt de eerekanunnikken afschaffen en de jaarweden der bisschoppen verminderen. Gij vervolgt uwen weg. Het belang der partij moet alles beheerschen, zoals de *Precurseur* zegt. Men kan in de *Pasinomie* wetten vinden die men in alle omstandigheden kan invoeren. Maar men is gehouden zich vooral te bekommeren om den geest en den tekst der Grondwet.

Ziedaar wat gij moet doen in stede van terug te keeren tot de wetten van het casuarisme en van een regeeringsstelsel hetwelk de ontkenning der vrijheid was.

Mij steunende op artikel 47 der Grondwet, vraag ik, welke baat gij er bij zult vinden wanneer eens de pastoor door u buiten zijne pastorie gezet zal zijn, — en gij zult er toe komen, — wanneer een parochie zonder pastoor zal zijn ? Laat onze Grondwet niet aan iedern Belg de vrije oefening van zijne erediensdienst ? Moogt gij, door oorlogsmaatregelen, door weerwraak, de bevolking van hare priesters berooven ?

Er zijn er vele die verscheidene maanden lang zonder pastoor blijven.

DE HEER BARA, minister van justitie. — Ik ken er geen.

DE HEER MEYERS. — O ! ik weet wel dat gij geen algemeene afschaffing doet ; maar het is stellig dat de afschaffing van 200 kapelmeesters (uitroepingen, links), de vrije uitoefening van den katholieken erediensdienst grootelijks benadeelt.

Er deden zich zekere merkwaardige feiten voor. Na de afschaffing van zekere onderpastoors zegden men : dat de pastoor twee missen leze. Welnu, toen de gemeente dezen dubbel dienst wilde betalen, heeft de hoogere overheid haar zulks belet. Dit gebeurde te Spauwens.

Wanneer de bevolkingen vragen dat hunne bisschoppen lieverhoorlijk bezoldigd worden, vragen zij dan iets anders dan wat onze vaderlandshelde vraagt, wanneer wij, bij voorbeeld, willen dat de kroonprins ten behoorlijk jaargeld krijg ?

Gij spreekt van weerwraak ? Maar gij treft veel meer de katholieke bevolking dan de priesters.

DE HEER BOUVIER. — Zij doen ons den oorlog aan.

DE HEER MEYERS. — De katholieke bevolking heeft het recht het vrij onderwijs te verkiezen boven het uwe ; 't is de vrijheid van denkwijze. Wij hebben het recht de schoolwet te bestrijden en scholen te openen, want met ons geld betalen wij ons schoolen en de uwe !

Overigens, gij verkracht eenen tekst der grondwet, welke zegt dat de jaarwede der bedienaars van de erediensdienst ten laste is van den Staat.

Doch dit artikel hindert u en gij legt er u op toe het af te schaffen. En wanneer ik in uwe nieuwshaden zie spreken van het onedel artikel 47, zeg ik bij mijzelf dat er in uwe rangen geen protestatiens genoeg zouden ogaan indien een dergelijke uitdrukking in een onzer bladen voorkwam.

Gij legt er u op toe artikel 47 af te schaffen, en dit zal u ongelukkig gelukken, evenals het u zal gelukken artikel 47 te doen verdwijnen. Indien gij eerlijk de scheiding van Kerk en Staat beoogt, dan zoudt gij misschien partijgangers aantreffen in onze rangen indien wij niet gebonden waren door een tekst der Grondwet. Maar 't is geen vrijheid wat gij beoogt ! De vrijheid is een woord dat in uwe rangen buiten de mode geraakt is ; hij u is er niets meer dan dwang.

DE HEER BOUVIER. — En bij u als slavernij !

DE HEER MEYERS. — Bij ons is alles vrijheid ; wij verdedigen de vrijheid door redevoeringen en daden ; 't is met ons duiten — gedooft die uitdrukking — dat wij ons vrij onderwijs betalen.

Wanneer ik zie dat de menschen een zaak met hun geld ondersteunen, dan ben ik geneigd te gelooven dat zij een ernstige overtuiging hebben,

dan kan uw neef zich den zelden dag nog aanbieden.

WENZEL.

Weinige uren later kwam het antwoord :

« Verwacht mij morgen avond ; ik zal bij den ingang van het dorp uit mijn rijtuig stappen en te voet naar het Lindenhof komen, daar ik eerst de twee gewezen baas uit den « Spijting Duivel » iets mede te deelen heb. — Zijt gij erderlijk, 't zal u niet berouwen. »

WEITHAL.

Wenzels oogen straalden bij het lezen van dat briefje ; een helse grijns zweefde op zijn gelaat.... Zijn booze geest had hem afschuwelijke woorden in het oor geblazen.

« Hij komt te voet, » mompelde hij bij zichzelf, « hij komt langs het bosch... en hij brengt datgene mede dat mij in den grond booren, maar ook mij reddan kan.... Neen, neen, Frans Wenzel, uw dochter trouwt met geen hohemersjongen, en gij, ge zult rijk zijn, zoo rijk als vroeger !... En wat kost het u ? eenen kleine kogel !... Het boschpad is mij bekend.... 's Avonds is daar niemand.... Men kan niet weten wie het gedaan heeft.... Wellicht de oude herbergierbaas.... er zijn geen bewijsstukken.... »

Maar nu dacht hij aan zijn bezoek bij Zilvermans. « Hoe dom was ik, » sprak hij, « van hem den staat mijner zaken te bekennen ! Waarom heb ik niet alles gelochend.... Kom, kom, er is daar nog geen been aan gebroken ; wij zullen zeggen dat het allemaal veinerzij was, dat ik hem wilde op de proef stellen.... Wenzel, Wenzel, wat schoone troef krijgt ge daar op eens in uwe kaarten ! De wissels zijn betaald, al zijn bezek bij Zilvermans, de schuldbrieven vernietigd, maar Jacob Weithal ! Het laatste woord is tusschen ons tweeën nog niet gewisseld, en gij zijt niet die die spreke zult !... Ah ! ah ! Morgen kunt ge in de andere wereld bruiden gaan zoeken voor uwe koizintjes !... »

maar als ik zie dat men zich bij woorden bepaalt, dan heb ik het recht te zeggen dat die woorden maar gewezens (ligue) zijn. (Gelach en gemor.)

Wat wilt gij ? Gij voert strijd tegen het clericalisme. Indien gij moest gelukken, dan zoudt gij de vrijheid gedood hebben. Dit ware de prijs uwer overwinning. Hiertoe dit clericalisme, hetwelk gij bestrijdt, hetwelk gij wilt uitroeien, de werklieden op tegen het kapital ? Maakt het gebruik van dynamiet ? (Gelach, rechts.)

Is het nihilisme niet meer te duchten dan het clericalisme ? Welnu, dit is het natuurlijk en logisch gevolg van uw onzijdig onderwijs. (Gelach.) Gij hebt ongelijk met de woorden te lachen. Zij werden gezegd en geschreven door een uitstekend man, den heer Jules Simon.

LINKS : Een bekeerling !

DE HEER CORNÉSSE. — Hij is ook buiten de mode geraakt, zoals de vrijheid.

DE HEER MEYERS. — Men slaat niet staffeloos de hand aan den godsdienst, die de eerste der maatschappelijke machten is.

Men verzwakt nog een andere maatschappelijke macht. De achtbare heer Vandenpeereboom deed onlangs uitschijnen welke hooge kosten de rechterlijke instructie tegenwoordig na zich sleept. Inderdaad, men vertoert veel geld aan het onderzoek van onbeduidende zaken, voor inderdaad kleine procesjes.

Zoo zien wij te Reckheim zekeren dag twee katholieke schepenen een militiebewijs afleveren zonder tusschenkomst van den liberalen burgemeester. Er wordt een lang en kostbaar onderzoek ingesteld ; men dagvaardt de schepenen en zelfs de burgemeester. Deze laatste verschijnt zonder advocaat, en ik had de eer hem te verdedigen (ah ! ah ! links) vermits ik de twee schepenen verdedigde. Die achtbare magistraten worden in versten aanleg veroordeeld, doch vrijgesproken in beroep.

De rechterlijke onkosten — ze zijn aanzienlijk — blijven ten laste van de schakst.

Ziehier nog een feit. Te Borgloon ziet iemand zekeren avond een rijtuig op den steenweg aankomen waarvan het paard op hol was geraakt. Hij houdt het paard tegen. Er wordt voor hem een ereeteeken gevraagd.

In het dossier vindt men een onregelmatig handteken. Men ontdekt dat zekere clericaal, lid van het genootschap Sint-Vincentius à Paulo, er schuld aan heeft, en zekere opvoekingen worden gedaan.

DE HEER BARA, minister van justitie. — Heen het parket bijzondere akten gedaan ?

DE HEER MEYERS. — Dat is mij onbekend.

DE HEER BARA, minister van justitie. — Dan ware 't beter er niet van te spreken.

DE HEER MEYERS. — Dergelijke feiten zijn er in overvloed ; de vervolgingen zijn talrijk.

DE HEER BOUVIER. — 't Is ooger verblind !

DE HEER MEYERS. — Gij zult antwoorden.

DE HEER BARA, minister van justitie. — Wel neen ; als gij u niet duidelijk uitdrukt is 't mij onmogelijk te antwoorden.

DE HEER MEYERS. — Dergelijke instructies zijn nadeelig voor het aanzien van het gerecht.

Voorerst, niet iedereen is onpartijdig die wil onpartijdig zijn ; ik heb dikwijls opgemerkt dat in zekere zaken de magistratenstreng of toegevend zijn in strijd met hunne denkwijze.

DE HEER BARA, minister van justitie. — Maar haal feiten aan !

DE HEER MEYERS. — Wel ik haal er aan ! Ik vermeld het feit van den burgemeester van Reckheim.

DE HEER OLIS, minister van openbare werken. — Maar gij zegt zelfs dat bij liberaal is !

DE HEER MEYERS. — Men heeft hem vervolgd om de katholieke schepenen te kunnen vervolgen, en in volle rechtbank werd dit bevestigd.

Het ongeluk is dat, na uitspraak der vonnissen,

JACOB WEITHAL

HET BOHEMERKIND

door Hermann HIRSCHFELD.

(5^e VERVOLG.)

« Een overgewaande kerel mijn schoonzoon !... de schoonzoon van Frans Wenzel !... ik heb het verdiend... er is een gerechtige God... Maar, nu beproeven... »

Hij stond op en verliet de Kamer. Op den trap en in de voorzaal ontmoette hij niemand.

Hij sprong in zijn rijtuig, reed naar Roldendorp terug, en deed stilstaan voor de woning van Zilvermans. Dit huis was een der schoonste en rijkste van geheel de omstreek ; 't was klaar om zien, dat er daar een vlijtig en zorgvuldig man woonde, die zijne zaken oppaste.

Zilvermans kwam aanstonds voor, maar scheen niet al te veel opgeruimd.

« Is er nieuws, Lindenboer ? » vroeg hij aan zijnen ouden makker, « breng er mij maar geen

slecht, als 't u belieft ; ik heb al verdriet genoeg ; heeft mijn zoon, de wilde vlegel, nu bij zijn laatste verblijf in de stad niet weer alle soorten van dwaze streken uitgezet ; ruiten uitgeslagen, schulden gemaakt ?... Ge zijt gelukkig, dat ge geen zoon hebt ; met ene dochter heeft men niet half zooveel last !

De Lindenboer zuchtte.

« Last ? 't is te zeggen !... Is mijne Marie mij niet verzoet geworden op eenen vreemde kerel ?... 't Zal wel niet duren, geloof ik, maar toch heb ik geradzzaam gevonden haar te herinneren dat zij voor uwen Pieter bestemd was en dat ik haar alle andere liefdebetrakingen verbood. Zilvermans, mij dunkt dat het lijd wordt over die zaak eens ernstig te spreken ! mijne Marie zou welhaast een oude jonge dochter gaan worden. Daarbij, ik wil dat die zaak afgemaakt werde er ik een oud manneken ben... Ehwel, gebuur, op wat dag stellen wij de openb re verloving ? »

Zilvermans schoof zijne muts achteruit en kuchte — een teeken dat hij niet al te zeer op zijn gemak was en niet wel wist hoe hij het aanleggen moest om te zeggen wat hij meende.

« Zie, » sprak hij terwijl Wenzel met een lachend aangezicht, maar met den dood op het lijf naar zijn antwoord wachtte, « ik geloof dat het er niet zal van komen ; Pieter is een wilde gast die tot nu toe voor het dragen van het huwelijksjuk weinig geschikt is. En daarbij, — waarom zou ik het zwijgen ? — men zegt niet al te veel goed van u, van uwe betrekkingen ; en Zilvermans' geld is te goed om al het uwe te volgen, dat door de besten van het Lindenhof weggevoerd is... Ge hebt uwe zaken niet oppast, Wenzel, en uw land bezwijkt niet onder den last van Godes zegen, maar onder dien der schulden.... Dat gaat mij eigenlijk wel niet aan, wat ge met uw geld doet, maar mijnen zoon met een bedelaarsdochter laten trouwen.... »

Vroeger had een zoon zo ruwe verklaring, door zijnen ouden vriend gedaan, Wenzel in hevige gramscap ontkookt. Maar nu, nu stond hij daar vernedert, gebroken.

« Ja, » riep hij, « een bedelaar ben ik ! Onteedt den ik bovendien, tenzij gij mij ter hulp komt. Een Bohemersjongen houdt mij in zijne klauwen en als losgeld eischt hij mijn kind, dat hij met eenen zijner bloedverwanten wil doen trouwen. Wees barmhertig, Zilvermans ; denk aan de dagen van weleer ! Verlaat mij niet, red mij ! Ik geef u in vollen eigendom mijn huis en al mijn goet. »

Zilvermans haalde zijne schouders op. « Ja, » zegde hij, gij zoudt mij geven wat u al niet meer toebehoort ; dat was ik wel med !... Hoer Wenzel ; langs de vroeger gekomen waart, misschien had ik uwe bede aanhoord. Maar gij hebt den trotschen heer gespeeld, gij hebt gemeend dat ik niet zag wat geheel het dorp wist ; zie nu dat gij u zelf in den slag trekt en... laat mij met uwe voorstellen slag ! »

Hij verwijderde zich.

Frans Wenzel stond verpletterd. Zijne laatste hoop was in rook vergaan ; hij moest, hij de fiere man van weleer, den kerk der veranderingen tot den bodem toe leégdrinken. — Schuw als een dief die vrees van betrap te worden, sloop hij naar zijn huis, daar aangekomen, zegde hij dat hij voor niemand spreekelijk was, en liep recht naar zijne kamer, wier deur hij zorgvuldig achter zich toeloot. Lusteloos stapte hij over en weer, terwijl hij diepe en pijnlijke zuchten liet.

Eindelijk werd hij kalmer en zette zich aan zijne schrijftafel neer. Zijne hand beefde, uit zijne oogen barstten heete tranen. Hij schreef aan Jacob Weithal de volgende regelen :

« Ik neem uwen voorstel aan. Kom met de papieren naar het Lindenhof. Komen wij overeen,